

Pes – přítel člověka

Nové výsledky výzkumu časně domestikace psů

V Brně 17. 2. 2020

Abstrakt: Analýza zubů z doby před 28 500 lety pocházejících z naleziště Předmostí v České republice přináší další důkazy rozdělení pozůstatků psovitých šelem (Canidae) na dvě skupiny – jedné podobné psovi a druhé vlkovi, každé s různou potravou, což by mohlo být odpovídat rané domestikaci psů.

Martina Galetová z Moravského zemského muzea se aktivně účastnila týmového výzkumu, který prováděl mikroskopickou analýzu opotřebených zubů fosilních psovitých šelem z paleolitické lokality Předmostí v České republice.

„Provedli jsme analýzu mikroabrazí zubů ve fosilním vzorku psovitých z lokality Předmostí, který obsahuje jak vlku, tak psu podobné psovité šelmy,” říká Martina Galetová.

Badatelé identifikovali jasné typy opotřebených zubů pro každý ze dvou morfotypů psovitých.

Ve srovnání s Canidy podobnými vlku mají zuby raných psů Canidů, které nazýváme „protopsi“, větší stopy opotřebených indikující potravu s obsahem tvrdé lámavé stravy. Tato větší durofágie – konzumace potravy obsahující tvrdé složky – u „protopsů“ znamená, že pravděpodobně žrali kosti a jiné méně žádané kusy potravy, ke kterým se dostali na lidských sídlištích, a přináší tak další důkaz o tom, že na lokalitě byly nalezeny dva typy psovitých živočichů se různou potravou, což souhlasí s dalšími důkazy rané domestikace.

Primárním cílem výzkumu bylo zjistit, zda tyto dva morfotypy vykazují výrazné rozdíly v chování na základě způsobu opotřebených zubů. Mikroabrazie zubů je behaviorální signál, který se může objevit o generace dříve, než v populaci nastanou morfologické změny, a je velmi slibný pro užití archeologických dokladů pro rozlišení „protopsů“ od vlků.

Domestikace psa je prvním příkladem ochočení zvířat a jediným typem domestikace, který se objevil dávno před jednoznačným dokladem zemědělství. Probíhá však ostrá vědecká debata ohledně doby a okolností počátků domestikace psů – odhady se pohybují od 15 000 do 40 000 let př. n. l. Diskutuje se rovněž o tom, proč byli jako první domestikováni vlci a stali se psy. Z antropologického hlediska je doba počátku domestikace významná pro pochopení chování a ekologie tehdejšího člověka - časného Homo sapiens.

Hlavním autorem studie je Kari Prassack, vedoucí výzkumu a sbírek v Hagerman Fossil Beds National Monument, který je součástí National Park Service (USA), a Peter Ungar, profesor na University of Arkansas (USA), na projektu dále spolupracovali: Mietje Germonpré z Royal Belgian Institute of Natural Sciences (Belgie) a Josephine DuBois, studentka ze City School of Dentistry při University of Missouri-Kansas (USA).

Výzkum podpořila Grantová agentura České republiky (GAČR GA15-06446S), Ministerstvo kultury ČR (Moravské zemské muzeum, MK000094862) a University of Arkansas Honors College (USA).

Tiskový a PR servis MZM:

Barbora Javorová, bjavorova@mzm.cz, tel. +420 533 435 273

Martina Galetová, mgaletova@mzm.cz, +420 515 910 448